

ความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
และความรับผิดชอบ กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

The satisfaction of Student career experience' Officials at features wanted
to the Standards Learning results at Human relations skills and
Responsibilities. The case study: Major of community development.
Faculty of Humanities and Social Sciences. Nakhon Si Thammarat Rajabhat
University

เดโช แชน้ำแก้ว^{1*} และเชษฐา มุหะหมัด¹
Daycho khanamkhaew^{1*} and Chatta Muhamut¹

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

¹ Lecturer in Community Development, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

* Corresponding author, E-mail: Daycho_kha@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ
รับผิดชอบ กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง
บุคคลและความรับผิดชอบ 2) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแล
นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะ
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และ
ประเภทขององค์กร 3) เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการ
เรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีประชากร ได้แก่ ผู้ดูแลนักศึกษาที่
ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 271 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ
Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์
ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า

1) ความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{x}$ เท่ากับ 4.56, S.D. เท่ากับ 0.39)

2) การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษา โดยเพศและประเภทขององค์กร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ปัญหา และแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยด้านปัญหาผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบางคนยังมีความเกรงใจ ไม่กล้าถามส่งผลให้ทำงานผิดพลาด ขาดความตระหนัก และความรับผิดชอบในบางเรื่อง ขาดความกล้าแสดงออกเมื่อไปพบปะกับชาวบ้านในชุมชน และด้านแนวทางส่งเสริมผลการศึกษาพบว่า ควรสอบถามเพื่อความเข้าใจในการทำงาน เคารพกฎกติกา รู้หน้าที่ และมีความรับผิดชอบในการทำงาน ส่งเสริมการพูดในชุมชนและพัฒนาบุคลิกภาพ

คำสำคัญ:คุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อมาตรฐานการเรียนรู้, ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ, ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research were as follow : The satisfaction of Student career experience' Officials at features wanted to the Standards Learning results at Human relations skills and Responsibilities. The case study : Major of community development. Faculty of Humanities and Social Sciences. Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. There is a purpose. 1) The satisfaction of Student career experience' Officials at features wanted to the Standards Learning results at Human relations skills and Responsibilities. 2) To compare the satisfaction of Student career experience' Officials at features wanted to the Standards Learning results at Human relations skills and Responsibilities, the classification of sex, work experience and different types of organizations.3) To study the suggestions about the issue and guidelines promotes at features wanted to the Standards Learning results at Human relations skills and Responsibilities. The population Include of Student career experience' Officials, number 271 People determine the size of the sample group. Krejcie and Morgan the tolerances are not exceeded 0.05 an example of this group, the number of 160 people. Tools that use the data collection questionnaire. Analyze the data with the computer program finished. Statistics, data analysis is the frequency value. Values are percent average. The standard deviation. The value t-test and value F - test. The research found that: The satisfaction of Student career experience' Officials at features wanted to the Standards Learning results at Human relations skills and Responsibilities, Most level. ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.39). And the results compare the satisfaction of Student career experience' Officials at features wanted to the Standards Learning results at Human relations skills and Responsibilities, It found that the Sex section and types of organizations, No difference was statistically significant at the level of .05. And Work experience, Different statistically significant level .01. The suggestions about the issue and guidelines promotes at features wanted to the Standards Learning results at Human relations skills and Responsibilities. A side issue, it

found that considerate and did not dare ask about work. Some time, did not responsibilities and did not real in the community. The guidelines promote found that raise understanding about work at set a clear policy, roles and responsibility, the being real in the community. Promote critical thinking skills and promote talk and personality development.

Keywords: The features wanted to the Standards Learning, Human relations skills and Responsibilities, Career experience.

บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสาขาวิชา “การพัฒนาชุมชน” เป็นหัวใจหลักของการผลิต “นักพัฒนาชุมชน” เพราะการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะทำให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ในอาชีพพัฒนาชุมชนในหน่วยงาน เพื่อให้มี “ความพร้อม” ในการทำงานด้านการพัฒนาชุมชนในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐ ภาคท้องถิ่น และภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2554) รวมทั้งมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีทั้งความรู้ความสามารถ มีทักษะทางวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม และเกิดจิตสำนึกรักถิ่นบ้านเกิด หรือชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ ทั้งยังก่อให้เกิด “จิตสาธารณะ” ที่มีความรับผิดชอบต่อชุมชนสามารถเป็น “ผู้นำ” ที่ประสานภาคีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน อันย่อมจะส่งผลในเชิงสร้างสรรค์ หรือ “เชิงบวก” ต่อการสร้างการยอมรับต่อภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยในความเป็นสถาบันทางการศึกษาที่เอื้อต่อการ “พัฒนาท้องถิ่น” อย่างแท้จริง (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2556) ซึ่งเมื่อนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานก็จะมี “ผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ” ที่ประเมิน หรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สาขาวิชาการพัฒนาชุมชนได้นำข้อมูลมาพัฒนา ปรับปรุงระบบการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานในการผลิตบัณฑิต ซึ่งในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชน ได้มีมาตรฐานการเรียนรู้ของนักศึกษา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2560)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน “ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ” ที่ต้องสามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งในบทบาทของ “ผู้นำ” และบทบาทของ “ผู้ร่วมงาน” เพื่อสร้างการทำงานเป็นทีม และแก้ไขข้อขัดแย้งได้ สามารถติดต่อสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพื่อการ “ประสานงาน” หรือประสานความร่วมมือกับกลุ่มคนฝ่ายต่าง ๆ ที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพมีประสบการณ์ในการ “ขับเคลื่อนงานพัฒนา” ร่วมกับ “ภาคีเครือข่าย” การพัฒนาชุมชนในภาคส่วนต่าง ๆ สามารถให้ความช่วยเหลือ และเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหา และพัฒนา ชุมชนในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถวางแผน และรับผิดชอบในการเรียนรู้ พัฒนาการตนเอง และทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตามความรับผิดชอบ บทบาทหน้าที่ของตนเอง ชุมชน และสังคมส่วนรวม ภายใต้กระบวนการ หรือกิจกรรมที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้โดยการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในระดับต่าง ๆ การฝึกปฏิบัติงานเช่นเดียวกับพนักงานประจำ หรือเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งนักศึกษาประเมินการเรียนรู้ด้วย

ตนเองโดยบันทึกรายงานการปฏิบัติงานและประเมินพฤติกรรมโดยพนักงานพี่เลี้ยง หรือ “ผู้ดูแลนักศึกษา ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ” จากการสังเกต และการสอบถามความคิดเห็นจากพนักงานผู้ร่วมงานอื่น ๆ (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2560) สำหรับนักศึกษา ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชนก็มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อมาตรฐานการ เรียนรู้ด้าน “ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ” ที่ต้องพัฒนาอย่างไรบ้าง ทั้งมีวินัยใน ตนเอง ความรับผิดชอบ หรือมนุษยสัมพันธ์ จะเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่หน่วยงานมีความพึงพอใจต่อ นักศึกษาฝึกประสบการณ์ เพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ในสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนในการ ช่วยเหลือนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อคุณภาพของ การผลิต “บัณฑิตนักพัฒนาชุมชน” ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และประสบการณ์ในอาชีพพัฒนาชุมชน สามารถวิเคราะห์ปัญหา สร้างโครงสร้าง และปฏิบัติงาน การวางโครงการ การจัดระบบงาน การบริการ วิธีการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในชุมชนนั้นได้ (คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2560 และ วิฑูร กิจเครือ, ชลิตร์ มณีสุวรรณ และชนิดา พลอยสุกใส, 2552)

จากความสำคัญข้างต้น จึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออก ฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช” เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ พร้อมทั้งศึกษาปัญหา และแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และพัฒนางานฝึก ประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับการทำงานจริงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และประเภทของ องค์กร
3. เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สมมติฐานของการวิจัย

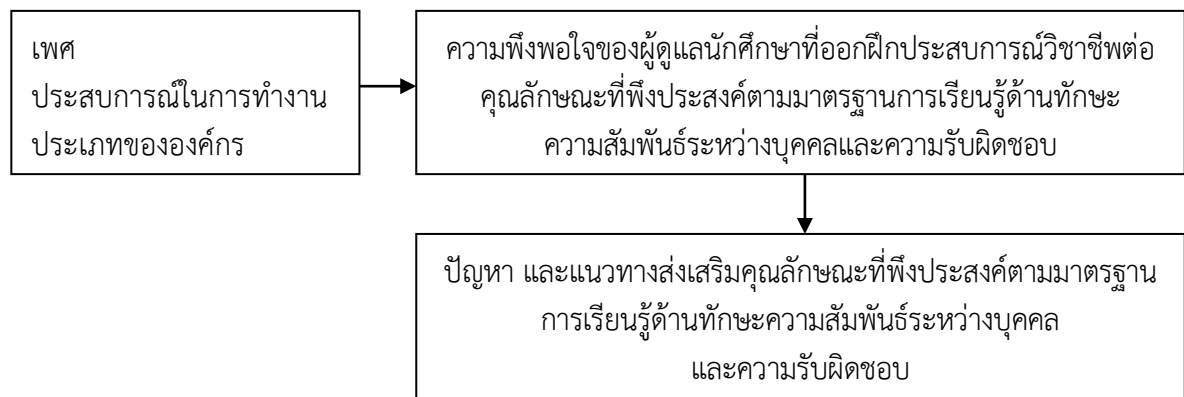
1. ผู้ดูแลนักศึกษา ที่มีเพศ ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

2. ผู้ดูแลนักศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบของนักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช ภัฏนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

3. ผู้ดูแลนักศึกษา ที่มีประเภทขององค์กร ต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของ นักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎีกรอบแนวคิด

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ พัฒนาชุมชน (2556) ที่ได้สรุปว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบควรมีทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ที่ต้องพัฒนาด้านรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เรียนรู้ภาวะทางอารมณ์ของตนเอง เข้าใจชีวิตการทำงาน สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่น วางตัว และ สามารถแสดงความคิดเห็นได้เหมาะสมในฐานะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พัฒนาตนเองโดยการ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ สามารถสรุปเพื่อทำกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานอิสระ จำนวน 271 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษา และสำนวน นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอคณะผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข (IOC) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญเพื่อมาปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และประเภทขององค์กร มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (ตารางที่ 1) และมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 2) และตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบเป็นคำถามปลายเปิด หลังจากปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และนำเสนอต่อที่ปรึกษา แล้วนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งได้เท่ากับ 0.939 ส่งที่ปรึกษาอีกครั้ง แล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูลจริงอีกครั้ง จำนวน 160 คน

ตารางที่ 1 รายละเอียดมาตราส่วนประเมินค่าความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

มาตราส่วนประเมินค่า	การแปลความหมาย
5 คะแนน	มากที่สุด
4 คะแนน	มาก
3 คะแนน	ปานกลาง
2 คะแนน	น้อย
1 คะแนน	น้อยที่สุด

(ที่มา : สงศรี ชมภูวงศ์, 2554)

ตารางที่ 2 รายละเอียดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

เกณฑ์ของค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	น้อยที่สุด

(ที่มา : ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขออนุญาตแจกแบบสอบถามในการเก็บ และรวบรวมข้อมูล จากนั้นได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปยังผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน และเก็บรวบรวมข้อมูลกลับหลังจากแจกแบบสอบถาม 1 สัปดาห์นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบคำถามเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มาทำการวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

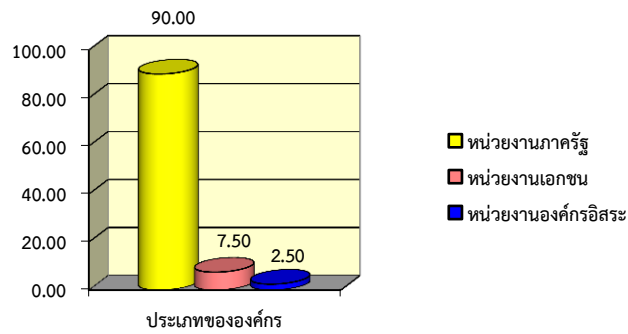
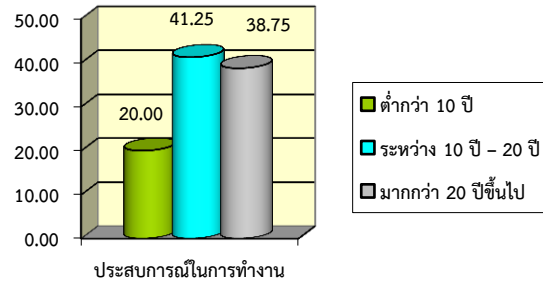
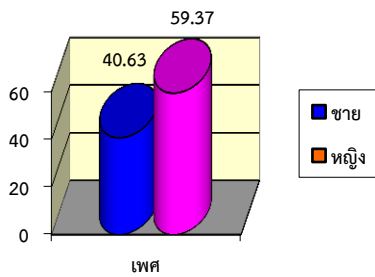
4.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และประเภทขององค์กร โดยวิเคราะห์สถิติอ้างอิง t-test และ F -test โดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 นำมาตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อย แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาเพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.37 มีระดับ มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10 ปี – 20 ปี ร้อยละ 41.25 และเป็นหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 90.00 (ภาพประกอบที่ 2)

ภาพประกอบที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. ความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ภาควิชาการพัฒนารัฐบาล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย และทำงานนั้นเต็มความสามารถ	4.70	0.49	มากที่สุด
2. สามารถเรียนรู้ภาวะทางอารมณ์ของตนเอง และเข้าใจชีวิตการทำงานได้	4.44	0.63	มาก
3. สามารถปรับตัวในการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.66	0.52	มากที่สุด
4. สามารถวางตัว และแสดงความคิดเห็นได้เหมาะสมในฐานะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.50	0.50	มาก
5. มีการพัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ	4.49	0.56	มาก
รวม	4.56	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.56, S.D. เท่ากับ 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ผลการศึกษาพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย และทำงานนั้นอย่างเต็มความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.70, S.D. เท่ากับ 0.49) รองลงมา คือ สามารถปรับตัวในการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.66, S.D. เท่ากับ 0.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถเรียนรู้ภาวะทางอารมณ์ของตนเอง และเข้าใจชีวิตการทำงานได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.44, S.D. เท่ากับ 0.63) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงานและประเภทขององค์กร

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบของนักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และประเภทขององค์กร

ข้อมูลผู้ดูแลนักศึกษา		การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	นัยสำคัญทางสถิติ
เพศ	ชาย	4.59	0.43	มากที่สุด	.063
	หญิง	4.53	0.37	มากที่สุด	
ประสบการณ์ในการทำงาน	ต่ำกว่า 10 ปี	4.56	0.31	มากที่สุด	.004**
	ระหว่าง 10 ปี – 19 ปี	4.57	0.43	มากที่สุด	
	20 ปีขึ้นไป	4.55	0.40	มากที่สุด	
ประเภทขององค์กร	หน่วยงานภาครัฐ	4.55	0.41	มากที่สุด	.960
	หน่วยงานเอกชน	4.67	0.25	มากที่สุด	
	หน่วยงานองค์กรอิสระ	4.65	0.25	มากที่สุด	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลนักศึกษาที่มีเพศ และประเภทขององค์กรต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้ดูแลนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบของนักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 10 ปี	ระหว่าง 10 ปี ถึง 19 ปี	20 ปีขึ้นไป
		4.56	4.57	4.55
ต่ำกว่า 10 ปี	4.56	-	.004*	.077
ระหว่าง 10 ปี - 19 ปี	4.57		-	.073
20 ปีขึ้นไป	4.55			-

จากตารางที่ 5 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่มีระดับประสบการณ์ในการทำงานต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มระหว่าง 10 ปี - 19 ปีมีความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มต่ำกว่า 10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

4. ปัญหา และแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จากการศึกษาด้านปัญหา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบางคนยังมีความเกรงใจ และไม่กล้าถามเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้งานผิดพลาดในบางครั้ง อีกทั้งนักศึกษาบางคนยังขาดความตระหนัก และความรับผิดชอบในบางเรื่อง เพราะเข้าใจว่าตนเองเป็นแค่ “นักศึกษาฝึกงาน” ไม่ใช่ “เจ้าหน้าที่” อาจจะเป็นผลมาจากยังไม่เข้าใจถึงบทบาท และหน้าที่ของตนเองดีพอ ในขณะที่นักศึกษาบางคนขาดความกล้าแสดงออกเมื่อไปพบปะกับชาวบ้าน ในชุมชน และด้านแนวทางส่งเสริมผลการศึกษาพบว่า ควรสอบถามการทำงานทุก ๆ ด้านเมื่อไม่เข้าใจ เพราะเจ้าหน้าที่พร้อมที่จะแนะนำ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจว่านักศึกษาฝึกงาน เมื่อมาฝึกงานก็เปรียบเสมือนเจ้าหน้าที่คนหนึ่งในหน่วยงานที่ต้องทราบกฎกติกา หน้าที่ และมีความรับผิดชอบในการทำงาน และควรส่งเสริมการพูด การสื่อสารในชุมชน และบุคลิกภาพ รวมทั้ง “อาจารย์นิเทศ” ควรติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอควบคู่กับ “ผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ”

สรุปและอภิปรายผล

1. ความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.56, S.D. เท่ากับ 0.39) ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาชุมชนมีความเข้าใจในระบบของการปฏิบัติงาน สามารถปรับตัวเพื่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อีกทั้งมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ และมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวิฑูร กิจเครือ, ชลิตร์ มณีสุวรรณ และชนิดา พลอยสุกใส (2552) เรื่อง ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552 ได้สรุปว่า หน่วยงานมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกงานด้าน “มนุษยสัมพันธ์” เป็นลำดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านความรับผิดชอบ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Imprakhongsin T. (2012) เรื่อง Needs assessment of desirable characteristics of Student Trainees in food and beverage department of the hotels in Bangkok ได้สรุปว่า ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน โดยคุณลักษณะด้าน “มนุษยสัมพันธ์” ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กรณีศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และประเภทขององค์กร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลนักศึกษาที่มีเพศ และประเภทขององค์กรต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจกล่าวได้ว่า “เพศ” ทั้งเพศชาย และเพศหญิง รวมถึง “ประเภทขององค์กร” ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานองค์กรอิสระในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบนั้น ล้วนแต่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการทำงานด้าน “การพัฒนาชุมชน” โดยไม่แบ่ง “เพศ” และไม่แบ่ง “องค์กร” หรือทุกภาคส่วน สามารถทำงานร่วมกันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิฑูร กิจเครือ, ชลิตร์ มณีสุวรรณ และชนิดา พลอยสุกใส (2552) เรื่อง ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552 ได้สรุปว่า ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนผู้ดูแลนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 อาจกล่าวได้ว่า “ประสบการณ์ในการทำงาน” ทั้งต่ำกว่า 10 ปี ระหว่าง 10 ปี – 19 ปี และ 20 ปีขึ้นไป มีผลให้ “ทุกช่วงประสบการณ์” หรือ “ความเข้มข้น” ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เพราะยิ่ง “อยู่นาน” หรือทำงานมานาน หรือเป็นระดับ “หัวหน้า” จะทำให้ “ความพึงพอใจ” ต่อการทำงานกับคนรอบข้าง หรือ “ผู้ที่อยู่ในการดูแล” หรือแม้แต่ “นักศึกษาฝึกงาน” ต้องมีความเข้มข้นในการทำงานพัฒนาชุมชนมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสมภักดิ์ นาคเรือง (2549) เรื่อง การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีในการจัดการฝึกงานนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ได้สรุปว่า โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัญหา และแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จากการศึกษาด้านปัญหา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาบางคนยังมีความเกรงใจ และไม่กล้าถามเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้งานผิดพลาดในบางครั้ง อีกทั้งนักศึกษาบางคนยังขาดความตระหนัก และความรับผิดชอบในบางเรื่อง เพราะเข้าใจว่าตนเองเป็นแค่ “นักศึกษาฝึกงาน” ไม่ใช่ “เจ้าหน้าที่” อาจจะเป็นผลมาจากยังไม่เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองดีพอ ในขณะที่นักศึกษาบางคนขาดความกล้าแสดงออกเมื่อไปพบปะกับชาวบ้าน ในชุมชน และด้านแนวทางส่งเสริมผลการศึกษาพบว่า ควรสอบถามการทำงานทุก ๆ ด้านเมื่อไม่เข้าใจ เพราะเจ้าหน้าที่พร้อมที่จะแนะนำ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจว่านักศึกษาฝึกงาน เมื่อมาฝึกงานก็เปรียบเสมือนเจ้าหน้าที่คนหนึ่งในหน่วยงานที่ต้องทราบกฎกติกา หน้าที่ และมีความรับผิดชอบในการทำงาน และควรส่งเสริมการพูด การสื่อสารในชุมชน และบุคลิกภาพ รวมทั้ง “อาจารย์นิเทศ” ควรติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอควบคู่กับ “ผู้ดูแลนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเดโซ แชน้ำแก้ว (2560) ที่ได้สรุปว่า ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พร้อมทั้งมีความรักสามัคคี อุทิศตน เกิดการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติร่วมกันในลักษณะ “ชุมชนนักปฏิบัติ” โดยมีการสื่อสารที่ดี และคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Grassl W. (2010) ได้สรุปว่า แนวทางการส่งเสริมที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานจะต้องสร้างความเข้าใจและการตัดสินใจในการพัฒนางานตามรูปแบบทางเลือกที่ “มีเหตุมีผล และเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้จริง”

จากการศึกษา ทำให้ทราบว่านักศึกษาเหล่านี้ในอนาคตจะกลายเป็น “ทุนมนุษย์” ที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากมี “ความคิดและความรู้” จากการเรียน และ “ลงมือปฏิบัติ” จากการศึกษาฝึกประสบการณ์ ภายใต้การสร้างมนุษยสัมพันธ์ มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ หรือ “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ” ที่จะเป็น “จุดแรกเริ่ม” ที่สำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือ “บัณฑิตนักพัฒนา” เพื่อช่วยในการ “ขับเคลื่อนงานพัฒนา” ร่วมกับ “ภาคีเครือข่าย” การพัฒนาชุมชนในทุกภาคส่วนได้อย่างเหมาะสมต่อไป และเสนอแนะให้พัฒนาการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีความเข้มข้นมากขึ้น เน้นหลักการทำงานให้รู้จักวิเคราะห์ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในการทำงาน

ภาพประกอบที่ 3 การลงพื้นที่นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ที่เอื้อสถานที่ค้นคว้าทางวิชาการ ขอขอบคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณา และอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการทำการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่อนุเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะต่าง ๆ และท้ายสุด ขอกราบขอบคุณ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง และ ผู้ที่สนับสนุน ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจเสมอมาจนสำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2554). *รายละเอียดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554)*. นครศรีธรรมราช: สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (เอกสารอัดสำเนา).
- _____. (2556). *รายละเอียดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2556)*. นครศรีธรรมราช : สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (เอกสารอัดสำเนา).
- _____. (2560). *รายละเอียดของรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนารวม 3*. นครศรีธรรมราช : สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (เอกสารอัดสำเนา).
- เดโช แชน้ำแก้ว. (2560). *การพัฒนาตนในงานพัฒนาชุมชน*. นครศรีธรรมราช : สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วิฑูร กิจเครือ, ชลิตร์ มณีสุวรรณ และชนิดา พลอยสุกใส. (2552). *ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552*. สุพรรณบุรี : วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี.
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สมภักดิ์ นาคเรือง. (2549). *การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีในการจัดการฝึกงานนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Grassl, W. (2010). Aquinas on management and its development. *Journal of ManagementDevelopment*, 29(7), 706-715.
- Imprakhongsin, T. (2012). *Needs assessment of desirable characteristics of Student Trainees in food and beverage department of the hotels in Bangkok*. Bangkok : Hotel Management Department, School of Humanities, Bangkok University.